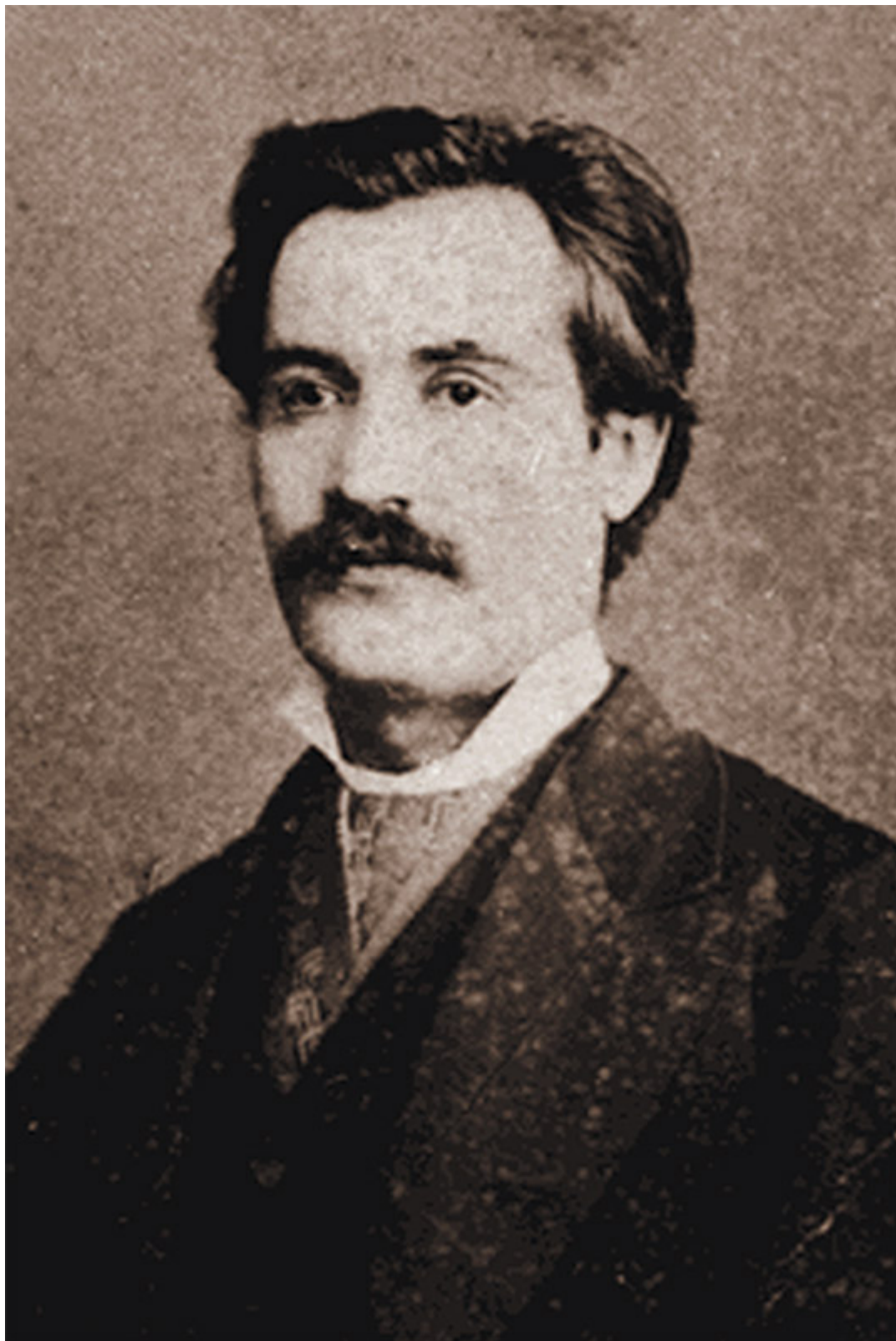

**[„«ROMÂNUL» REPETEAZĂ
MEREU...”] – de Mihai Eminescu
[9 august 1878]**

„Românul” repetează mereu fraza pe care a rostit-o de astă iarnă încă, cumcă la intrarea noastră în acțiune nu mai trebuia un alt tratat cu Rusia, de vreme ce convenția era cu totul suficientă și un nou tratat n-ar fi fost decât repetarea, id est un al doilea exemplar al convenției.

Discuțiunea, pusă pe acest teren, pe care-l pune „Românul”, desigur că nu va înainta deloc dacă nu se va arăta geneza convenției. În faptă hagiul de la Livadia sau c-a făcut promisiuni pozitive, cumcă Basarabia se va retroceda, sau c-a păzit o ținută îndoielnică, nici a zis da, nici ba, lucru ce trebuia neapărat să convie rușilor. În vremea hagiului la Livadia era ministru de externe d. N. Ionescu, cel de incapabilă memorie.

Acel om cu puține cunoștințe și cu mai puțin talent de om de stat, profesor slab și orator bombastic, în dealtfel prototipul tuturor acelor nulități din Moldova cari se botează fracțiune liberă și independentă, văzându-se pus în capul trebilor, începuse a împăna posturile diplomatice, câte sânt, cu feciori de popă cari toată viața lor se ocupaseră cu advocatura de mîna a doua pe la tribunale și judecătorii de pace din provincie și acum, fără știrea lui Dumnezeu, erau chemați să reprezinte maiestatea poporului român lângă celelalte maiestăți. În faptă politica d-lui N. Ionescu nu era nici una.

Politica externă a țării era în realitate purtată de d. I. C. Brătianu, iar d. Ionescu nici visa de ce se petrece la spatele sale și găsea numai că diplomația e un lucru plăcut și ușor chiar în vremi furtunoase. Cum începură a se limpezi lucrurile, d. Brătianu îi trimise d-lui Ionescu demisia scrisă gata acasă, neavînd domnia lui decât s-o iscălească, iar primirea acelei demisii din partea M. Sale era deja gata în buzunarul d-lui prim-ministru, înainte de a fi gândit d. Ionescu să și-o dea.

În această vreme în care la Ministeriul de Externe era o

păpușă care nu știa nimic din câte se petrec și care era pus în jețul de ministru tocmai pentru că nu știa să dea nici o informațiune, hagiul de la Livadia a compromis pe deplin cestiunea Basarabiei și a României în genere. Purtarea d-lor pare a fi fost astfel încât Rusia era în drept de a-i considera sau mai bine de a-i deconsidera ca pe niște instrumente ale politicei rusești. Pe această clină primejdioasă, ministeriul român, nu din patriotism pe cât de ochii lumii, căuta un pretext ca să intre în acțiune, își oferea alianța etc. pe care Rusia o respingea cu stăruință. Ei bine, iată că sosi momentul, singurul moment avantajos în care puteau îndrepta colosalele greșeli ce le făcuse, puteau șterge promisiunile verbale ce le vor fi rostit, și liberalii noștri sânt din nou trași pe sfoară- cu voia lor proprie poate- puind temei pe vorbe măgulitoare în loc de-a încheia un tratat cu punctele pe i, în care să se garanteze fără înconjur și de-a dreptul Basarabia.

Acesta este istoricul pe scurt al fazelor cari au precedat misiunea Ignatief. Câtă vină și câtă greșeală a fost în procedarea guvernului va notări viitorul, noi putem ști numai atâta, că un tratat în regulă la intrarea noastră în acțiune era neapărat necesar, căci această intrare însemna alianța timporală cu Rusia, și acea alianță nu se putea face fără compensațiuni și fără garanta-rea, cu de-amănuntul stipulată, a integrității noastre teritoriale.

De aceea am strigat noi de pe atunci: zapis, chezășie, amanet. Tot de atunci încă am spus că Rusia e hotărâtă să ne ia Basarabia, iar „Românul” ne scotea ochii cu generozitatea aliatului nostru și cu admirațiunea care o are pentru armata și diplomația română.

E o adevărată nenorocire de-a prevedea tot și de-a nu putea împiedeca nimic. Tot ce s-a întâmplat în urmă am prevăzut și, încărcăți cu hulă și cu ocară din partea presei liberale, ne duceam păsul liniștiți, știind că vremea ne va da dreptate și cuprinși de durera că, puși afară din cercul vieții publice,

nu puteam mișca nici degetul cel mic pentru a opri dezastrul.

MIHAI EMINESCU

OPERA POLITICA

1 noiembrie 1877 – 15 februarie 1880

TIMPUL

EDIȚIE CRITICĂ ÎNTEMEIATĂ DE P E R P E S S I C I U S

EDIȚIE CRITICĂ ÎNGRIJITĂ DE MUZEUL LITERATURII ROMÂNE

Coordonator DIMITRIE VATAMANIUC

Editura Academiei RSR, 1980

Vol X

Mihai-Eminescu.Ro